

skal indgå i rådgivningen om, hvordan det videre forløb skal være.

CD støtter lovforslaget.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Jeg kan også her takke for en meget bred tilslutning, og selv om fru Ulla Tørnæs jo gjorde sig store anstrengelser for at være uenig, glæder det mig da alligevel, at også Venstre stemmer for lovforslaget.

Spørgsmålet om efterspørgselsstyringen kan man selvfølgelig altid diskutere. Er den sikret godt nok? Nu er det jo et princip, som først mere generelt indføres nu, og jeg er sikker på, at det er klogt, at sådan noget sker faseopdelt, og derfor mener jeg, det er betryggende, som det ligger her.

Så kan man spørge, om vi har brug for dette koordinerende organ. Det tror jeg vi har i den udformning, det har fået her, hvor rådsformændene i deres råd jo behandler alle de konkrete sager på de forskellige uddannelsesområder, men hvor det er nyttigt, at der er et fælles forum, hvor man har lejlighed til at drøfte tingene og udtale sig. Vi kommer jo ikke uden om, at voksen- og efteruddannelsesområdet er et omfattende, mangfoldigt og broget område, og det mener jeg i og for sig er godt, for derigennem imødekommer vi netop de mange forskelligartede behov, som findes rundt omkring i det danske samfund.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 137: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-skoler. (Samarbejde med arbejdsmarkedsuddannelsescentre m.v.).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 13/12 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrland (S):

Da vi inden jul behandlede L 103, forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelsescentre, fremsatte jeg en række bemærkninger om skolesamarbejdet og de forventninger, vi i den socialdemokratiske gruppe har til fremtidens skolesamarbejde. Det synes jeg ikke der er nogen grund til at gentage her i dag.

Jeg sagde endvidere: »Vi glæder os i den socialdemokratiske gruppe til at se et tilsvarende forslag fra undervisningsministeren til ændring af erhvervsuddannelsesloven.«

Vi behandler nu det af undervisningsministeren fremsatte forslag til ændring af lov om erhvervsskoler, og jeg skal i den anledning udtrykke glæde over og tilfredshed med, at vi nu får enslydende samarbejdsbestemmelser, således at ingen kan være i tvivl om, at vi stiller krav om et betydeligt bedre og bredere samarbejde end det, vi kender i dag.

Jeg kan dog ikke undlade at bemærke, at når man læser lovforslagets bemærkninger om det eksisterende samarbejde, kan man måske forledes til at tro, at lovforslaget er overflødigt. Det er det ikke! Vel er der en række gode eksempler på samarbejde – det vil vi under ingen omstændigheder underkende – men det er ikke et samarbejde, der tilnærmelsesvis lever op til de forventninger, vi i den socialdemokratiske gruppe har til et sådant samarbejde.

Til gengæld skal der ikke herske tvivl om, at vi tror på, at der med dette lovforslags vedtagelse bliver skabt et formelt grundlag for, at der nu virkelig i bredeste forstand kan og skal samarbejdes, og derfor støtter vi selvfølgelig lovforslaget.

Ulla Tørnæs (V):

I forbindelse med behandlingen af L 102 og L 103 før jul kom jeg ligeledes med en række betragtninger om skolesamarbejdet, og derfor

vil heller ikke jeg gentage disse betragtninger i dag. Men jeg må nu alligevel sige, at jeg når til en lidt anden konklusion end den, hr. Poul Erik Dyrland når til med hensyn til overflødig lovgivning, for dette forslag er sådan set et af de lovforslag, hvor jeg mener, at vi for alvor bør stille os selv det spørgsmål, om det nu også er nødvendigt at gennemføre en lovgivning på dette område.

Det er sådan, at der rundt omkring i landet allerede på nuværende tidspunkt er et særdeles godt samarbejde mellem AMU-centre og erhvervsskoler, men på den anden side forstår jeg også, at dette ikke foregår alle steder i landet, og derfor må jeg jo erkende, at en sådan lovændring desværre er nødvendig.

Der er dog én ting, som jeg godt vil sige i forbindelse med dette lovforslag, og det drejer sig om den bemyndigelse, som ministeren i lovforslagets § 2 giver sig selv i samarbejde med arbejdsministeren: Den håber jeg sandelig ikke vil blive effektueret. Jeg synes, det er lidt bagvendt, at man skal kunne give offentlige institutioner et offentligt tilskud for at tilskynde dem til at samarbejde. Det synes jeg er helt unødvendigt, og jeg synes i og for sig, at det er en hån over for de erhvervsskoler og AMU-centre, som allerede samarbejder i dag.

Ikke desto mindre kan jeg dog sige, at vi i Venstre støtter lovforslaget.

Frank Dahlgaard (KF):

Som flere ordførere har været inde på før, er det her jo noget, vi også drøftede før jul i forbindelse med lovforslaget om arbejdsmarkedsuddannelserne.

Nu skal der ske et lokalt samarbejde, og det er en god ting. Det sker allerede mange steder, men der er nogle, der ikke rigtig kan finde ud af det, og så bliver de hjulpet af lovgivningen. Det sker dog lokalt. Så Venstre er vel også med på det. Vi synes, det er et godt forslag.

Man kan måske ærgre sig over eller være betænkelig ved, at der skal gives penge for, at man kan samarbejde. På den anden side er der nogle, der begrundet en manglende samarbejdslyst med, at de ikke har ressourcerne. Den undskyldning kan de ikke bruge mere, men det er ikke ligefrem vejen frem. Men det er en lille sag, og det må efter konservativ opfattelse være oplagt, at vi støtter et sådant samarbejde, og at man lovgivningsmæssigt bakker det op.

Aage Frandsen (SF):

SF kan støtte lovforslaget. Det er en hjælp på de områder, hvor der er nogle, der gerne vil samarbejde, mens andre ikke vil. Så har man her en lovgivning, der giver én ret til at kræve, at også de, der ikke ønsker at samarbejde, skal samarbejde, og de, der samarbejder fint i forvejen, har jo ikke nogen problemer med, at det, de allerede gør, bliver lovfæstet. Derfor støtter vi fuldt ud forslaget.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Voksen- og efteruddannelse har fået en stadig større betydning. Det er blevet mere og mere nødvendigt med uddannelse for at gebærde sig i dagens samfund. Samtidig er det blevet klart, at for at man kan følge med i udviklingen, er der tale om en livslang læreproces, altså en skole for livet, og det har vi i regeringen markeret ved at sætte os det mål, at vi generelt vil styrke voksen- og efteruddannelse.

Det betyder selvfølgelig også, at vi er nødt til at gøre, hvad vi kan, for at styrke samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne og for at styrke vejledningen og koordineringen. Det er nemlig vigtigt, for at man kan opnå fuld udnyttelse af de mange tilbud. De mange ændringer og udvidelser af uddannelsessystemet er nødvendige og afspejler de nye og ændrede behov. Men en af ulemperne ved mange ændringer og udvidelser er, at det kan være meget svært for den almindelige bruger at finde rundt i uddannelsesjunglen. Det kan være tidkrævende at finde frem til netop den uddannelse eller den kombination af fag, som en virksomhed og en medarbejder har brug for. Og der er også en stor risiko for, at man ikke er opmærksom på, hvilke uddannelses tilbud der rent faktisk er.

Derfor er der brug for en guide til dette store område, en instans, som kan se det hele lidt fra oven og være med til at forenkle, hvor det er muligt, eller til at udvide, hvor det er tiltrængt. Ved at yde en indsats for at koordinere uddannelses tiltagene skulle vi kunne lette virksomhedernes og kursisternes søgebesvær og ikke mindst mindske frafaldet på uddannelserne – alt i alt en ressourcebesparelse.

Endvidere viser erfaringerne fra bl.a. voksenuddannelsespuljen, at en af de store barrierer for udviklingen af tværgående uddannelser er, at skolemiljøerne og institutionskulturen forhindrer et sådant samarbejde. Der er stor forskel på f.eks. en daghøjskole og en arbejdsmarkedsuddannelse, hvilket for nogle elever gør det

noget vanskeligt at komme fra ét uddannelsesforløb til et andet.

Derfor er det overordentlig vigtigt, at der etableres nogle lokale fora, hvor uddannelsesstedernes ledere kan mødes, ikke bare for at koordinere, men forhåbentlig også for mere overordnet at diskutere, hvordan de skaber de bedst mulige uddannelser i deres lokalområder, og hvordan de gør det lettest muligt at være elev.

I Det Radikale Venstre håber vi, at den påtænkte lovændring vil styrke den lokale samarbejdsånd og -vilje på bekostning af købmandsånden og den overdrevne konkurrencementalitet, som her og dér er med til at ødelægge grundlaget for et fornuftigt uddannelsessamarbejde.

I Det Radikale Venstre kan vi også tilslutte os de øvrige ideer, der ligger i lovforslaget, og hilser i det hele taget lovforslaget velkommen.

Jan Kørpke Christensen (FP):

Men henblik på at opnå afbureaukratisering og besparelser er det efter Fremskridtspartiets mening vigtigt, at alle skoler samarbejder inden for relevante områder. Det er efter vor opfattelse ineffektivt for samarbejdet mellem de forskellige ministerier og dermed disses uddannelsesinstitutioner, at AMU-centrene hører under Arbejdsministeriet og handelsskolerne og tekniske skoler under Undervisningsministeriet.

Jeg tager også det aspekt med, fordi jeg synes, det er vigtigt, at man ligesom tager den debat op og prøver at kigge på, om det, der hedder uddannelse, nu ikke ligger bedst under Undervisningsministeriet.

Fremskridtspartiet ser som sagt frem til, at al undervisning kan samles under ét ministerium, og det naturlige sted ville være det, der på daværende tidspunkt hed Undervisnings- og Forskningsministeriet. Når jeg siger »på daværende tidspunkt«, er det, fordi jeg faktisk citerer bemærkningerne til Fremskridtspartiets forslag fra 1989.

Derudover har vi i beslutningsforslag nr. B 23 fra 1990-91, anden samling, netop påvist det, der ligger i dette forslag: at man skal tvinges til at samarbejde på disse områder. Der var på daværende tidspunkt utrolig mange eksempler på – man kan også finde enkelte eksempler i dag, men jeg kender ikke så mange som fra dengang – at der f.eks. var et AMU-center på den ene side af vejen og en teknisk skole på den anden, og hvor man skulle i gang med et svejskursus, men hvor man ikke ville udlåne udsty-

ret til den skole, der lå på den modsatte side af gaden.

Det var det, der på daværende tidspunkt fik Fremskridtspartiet til at foreslå dette her. Så ligesom på andre områder – som jeg sagde tidligere på dagen – er det jo skønt, at man faktisk erkender, at det, vi står for, slet ikke er så dårligt endda, og det skal regeringen have tak for.

Jeg vil sige, at når vi drøfter disse ting, så er det – og det vil jeg godt understrege en gang til – utrolig vigtigt for, at man får den optimale udnyttelse, at man ikke har det stive system længere. Som jeg sagde indledningsvis, er det tvingende nødvendigt, at vi får et system, hvor det hele ligger under ét ministerium. Jeg håber, at regeringen – nu har jeg også understreget det her i dag – vil tage det op, og så vil vi måske få det at se. Det tager nok en 5-6 år, før regeringen forstår, hvad Fremskridtspartiet siger, men så er vi glade for til den tid måske at kunne stå og sige: Hvad sagde vi dengang? Jeg ved godt det dér med, at man skal have en hele masse ministre osv. Det kan måske være det, der er til hinder for det, men jeg håber alligevel, at man vil se positivt på det her forslag.

Det er klart, at når det her stort set – »stort set« vil jeg gerne understrege – er Fremskridtspartiets beslutningsforslag, nr. B 23, fra denne samling, kan vi naturligvis ikke stemme imod. Så må vi tage imod det med kyskhånd.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrhund (S):

Jeg vil nu godt sige til hr. Jan Kørpke Christensen, at der er en væsentlig forskel på det, som hr. Jan Kørpke Christensen her står og taler for, nemlig samkøring af de to, jeg ved ikke, om man kan bruge udtrykket uddannelsesretninger, vi har, og så det, som vi nu taler om, nemlig at vi på disse områder nu får de to tunge skolesystemer, arbejdsmarkedsuddannelserne og erhvervsuddannelserne, til at samarbejde – først og fremmest dem, men også andre – på sæt og vis og på en sådan måde, at man stadig væk har selvstændige bestyrelser og selvstændige styrelser, hvor det er arbejdsmarkedet parter – og det er det, vi lægger så megen vægt på – der har indflydelsen på, hvordan og hvorledes tingene skal foregå.

Nu jeg alligevel er heroppe, vil jeg da ikke undlade at sige til fru Ulla Tørnæs, som stillede det spørgsmål, om ikke det her lovforslag var overflødigt, at det synes jeg ikke det er. Jeg synes, at der er mange områder, hvor man godt

kan samarbejde i betydelig større udstrækning end det, man gør, f.eks. lærersamarbejde, fælles uddannelsesplaner, fælles vejledningscentre osv. Derfor er det jo helt på sin plads, at vi er i den situation, at vi netop har stk. 2 i lovforslaget, som giver undervisningsministeren og arbejdsministeren mulighed for at gå ind og understøtte disse fælles initiativer. De er nemlig vigtige for det fremtidige samarbejde.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det, jeg citerede, var et andet aspekt, som var med i vores forslag dengang, men jeg understregede også kraftigt, at pind 1) var de pågældende skolars ledelse i de enkelte regioners forpligtelse til, at alt, hvad der vedrører lærertidforbrug og dermed skemalægningen, samkøres, pind 2) at alt udstyr skal udnyttes optimalt i de enkelte regioner, pind 3) ledelserne med de respektive skoler i de forskellige regioner, forstandere og bestyrelser på tekniske skoler, handelsskoler eller AMU-centre, har ansvaret for, at samkøringen og samarbejdet sker på optimal måde.

Ånden i det her forslag er lig med det, og det er vi selvfølgelig lykkelige for. Det er jo kun godt, at vi kan være enige, så hvorfor med det samme gå på talerstolen og afvise, at det skulle have noget med de ideer at gøre? Jeg synes, at når hr. Poul Erik Dyrland i aften sætter sig hen til fjernsynsskærmen, skulle han tage Fremskridtspartiets forslag fra dengang med hjem, og så snakkes vi ved i morgen igen.

Bruno Jerup (EL):

Det er jo en lille lovændring, men det er en ændring, som godt kan få en del betydning ude omkring. Den konkurrence, der er mellem eleverne i amterne og kommunerne, har desværre fået de uheldige konsekvenser, at skolerne i realiteten forsøger at gå på strandhugst efter hinandens elever, og at man ikke forsøger at arbejde sammen.

Jeg mener, det er udmærket, at man på denne måde etablerer et lovpligtigt samarbejde som et forsøg på at ændre lidt på den situation, som jo er en konsekvens af bl.a. taxametersystemet.

Enhedslisten støtter dette lovforslag, og vi vil bare lige også gerne have ministerens ord for, at § 1 skal læses sådan, at den ikke forhindrer, at der er samarbejde mellem skoler i områder, hvor der f.eks. ikke er AMU-centre. Altså at det også er meningen, at hvis der kun er andre

uddannelsesinstitutioner end AMU-centre, kan de selvfølgelig også samarbejde og danne fora. Det går jeg ud fra at der ligger i det.

Med de ord vil jeg bare sige, at vi støtter lovforslaget.

Addi Andersen (CD):

CD kan fuldt ud støtte det lovforslag, som undervisningsministeren har fremsat om erhvervsskolerne parallelt med arbejdsministerens forslag om arbejdsmarkedsuddannelser og AMU-centre. Vi er helt enige i betragtningerne om, at der kan opnås en bedre udnyttelse af ressourcerne og skabes bedre udbud ved samordning heraf.

Midlet til det er krav om et formaliseret samarbejde i lokale fællesudvalg, hvor mindst erhvervsskoler, AMU-centre og VUC deltager. Denne udvikling er allerede i gang rundt omkring, men nu bliver det altså et lovfæstet krav, som også omfatter VUC.

CD ser det som et fornuftigt skridt i den rigtige retning og som alternativ til en sammenlægning. For brugerne vil det også betyde bedre muligheder for at finde det rigtige, når information og vejledning sker om det samlede uddannelsesudbud.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Til dette forslag var der tilslutning fra alle partier, og det takker jeg for. Jeg kunne føje til, at når vi har valgt den lidt mere løse, men dog forpligtende form for samarbejde, hænger det sammen med, hvad der også er sagt af flere ordførere, at nogle steder i landet er der allerede under forskellige former etableret et fornuftigt og konstruktivt samarbejde, og det har vi ikke villet lægge hindringer i vejen for.

Til gengæld ligger der så i forslaget her en forpligtigelse for dem, der ikke selv kan finde ud af at komme i gang med samarbejdet, til, at de nu skal danne et sådant forum. Jeg er enig med dem, der siger, at det er både nødvendigt og rigtigt.

Så vil jeg sige til hr. Bruno Jerup, at i forslaget er der intet til hinder for, at man, jeg havde nær sagt som noget selvfølgeligt, samarbejder i et lokalområde, hvor der findes uddannelsesinstitutioner af forskellig art. Der er intet, der forhindrer, hvad hr. Bruno Jerup efterlyste, så jeg er enig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 138: Forslag til lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse. (Skolesamarbejde, værkstedsundervisning, uddannelsesvejledning, støtteundervisning, sammenlægning).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 13/12 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrlund (S):

Det her lovforslags væsentlige indhold handler også om samarbejde mellem skoler, altså præcis det samme som det forslag, vi lige har behandlet, og endvidere er der jo her tale om en række præciseringer af allerede gældende regler og praksis, som vi hilser med tilfredshed. Bl.a. vil den socialdemokratiske gruppe gerne kvittere for, at der nu etableres mere klare regler for, hvornår VUC-centre kan sammenlægges med gymnasier eller andre uddannelsesinstitutioner.

Når vi gerne vil kvittere for det, hænger det sammen med, hvad der efter vores opfattelse er sket i en, skal vi kalde det overfortolkning af gældende regler med det resultat, at der i et for stort omfang er skabt for mange blandede uddannelsesmiljøer, hvorved man har aflivet den grundlæggende tanke bag VUC, nemlig voksenmiljøet. Vi finder, det er meget vigtigt, at der ikke sker en sammenblanding af voksne og unge i dette uddannelsesmiljø.

Den socialdemokratiske gruppe kan støtte forslaget, og vi vil give tilslutning til en hurtig udvalgsbehandling, og det gælder ikke alene til

dette lovforslag, nr. L 138, men også det lovforslag, vi lige har behandlet. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får det her igennem udvalget og Folketinget sådan rimelig hurtigt, således at man kan komme i gang med dette samarbejde; det haster, og det er tiltrængt.

Ulla Tørnæs (V):

Det er ikke overraskende, at Venstre naturligvis også er tilhænger af samarbejde, specielt hvis et sådant samarbejde kan betyde en bedre udnyttelse af de offentlige ressourcer.

Vi er også meget godt tilfredse med, at VUC nu inddrages i den gruppe af uddannelsesinstitutioner, som skal samarbejde. Det synes vi er godt, og vi tror på, at man kan få en slags synergieffekt ved, at det nu også bliver klarlagt, hvordan gymnasier og VUC, voksenuddannelsescentre, skal samarbejde.

Der står i bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget ikke får nogen økonomiske konsekvenser. Det synes vi selvfølgelig er glimrende, men jeg bliver så nødt til at spørge ministeren om noget andet, der også står i bemærkningerne, nemlig at der er truffet en aftale med Amtsrådsforeningen om, at der i 1997 vil blive indført frit optag på voksenuddannelsescentrene.

Jeg er lidt uforstående over for, om det, i det øjeblik der bliver indført frit optag og der stadig væk er ensartede aktivitetsafhængige tilskud, ikke nødvendigvis må betyde, at det får økonomiske konsekvenser. Jeg vil så godt spørge, om Amtsrådsforeningen og regeringen er opmærksomme på det, eller om det måske ikke har været diskuteret.

Så er der en anden ting, som vi også i Venstre er meget godt tilfredse med. Sådan som det er skitseret her i forslaget, er det helt op til de lokale at afgøre, hvornår der skal samarbejdes, og vi er bestemt meget godt tilfredse med, at det ikke er noget, der skal bestemmes fra centralt hold.

Med disse bemærkninger skal jeg blot gøre opmærksom på, at vi naturligvis deltager i en hurtig udvalgsbehandling ikke kun af lovforslag nr. L 138, men også af lovforslag nr. L 137.

Frank Dahlggaard (KF):

Også Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig det foreliggende lovforslag, som jo også handler om skolesamarbejde, og denne gang er det så voksenuddannelsescentrene.

Jeg må sige ligesom fru Ulla Tørnæs, at der i bemærkningerne til lovforslaget mangler forklaring på dette med, at man nu har indgået en